

In een vorig artikel over dit onderwerp (zie *Landbouw & Techniek* 12 van 25 juni) gaven we een toelichting over de nieuwe voorschriften die van kracht zijn voor de brandveiligheid van industriegebouwen. Agrarische constructies vallen onder de definitie van industriegebouwen en dit resulteert in heel wat aandachtspunten waar je best rekening mee houdt bij nieuwbouwprojecten. – KATRIEN BOUSSERY, SBB AGRO BOUWADVIES –



In dit artikel hebben we het over de praktische impact van deze wetgeving op de verschillende land- en tuinbouwconstructies. Het is noodzakelijk dat elke constructie getoetst wordt aan deze nieuwe wetgeving om geen bijkomende vertraging op te lopen tijdens de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag.

Stedenbouwkundige vergunningsaanvraag

Bij de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag moet je zowel de brandklasse als het aantal personen dat aanwezig is vermelden. Indien dit niet gebeurt, dan gaat men uit van een brandklasse c en wordt het aantal aanwezige personen bepaald via de oppervlakte. Dit resulteert in een groot aantal bijkomende maatregelen. Het is aangewezen bij de brandweer advies in te winnen vooraleer je de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag bij de gemeente indient. Gemeenten kunnen bijkomende of strengere eisen opleggen voor risico's die niet door deze basisregelgeving gedekt zijn.

Brandbelasting

Voor elke constructie moet de brandbelasting en brandklasse bepaald worden. Afhankelijk van de brandbelasting legt men verschillende voorwaarden op. In tabel 1 zien we de indicatieve brandbelasting per type constructie. Het is belangrijk dat de brandbelasting voor elk plan berekend wordt, aangezien de brandbelasting in elk gebouw verschillend is.

Uit te voeren eisen

In tabel 2 vind je een overzicht van de eisen die van toepassing zijn voor de verschillende brandklassen.

Zolang het compartiment een alleenstaande constructie is, zijn alle structurele elementen van het type II. Dit is de goedkoopste uitgangssituatie, aangezien er geen bijzondere maatregelen moeten genomen worden in verband met de structuur van het gebouw. Wel moet er gelet

worden op constructies waar verschillende compartimenten voorzien zijn. Praktische voorbeelden hiervan zijn de huisvesting van seizoensarbeiders, een noodwoning of refters in een loods. Voor dergelijke projecten moet je per dossier nakijken welke type constructie het goedkoopst en eenvoudigst is.

Afhankelijk van de klasse waarin het gebouw is ingedeeld, worden er maximale oppervlaktes toegepast. Concreet betekent dit voor een loods of stal van klasse c dat deze maximaal 2000 m² mag bedragen als er geen bijkomende maatregelen worden genomen inzake constructie en bereikbaarheid. Is de loods groter, tot maximaal 3200 m², dan moeten er 2 onafhankelijke ingangen zijn op het bedrijf en moet minstens de helft van de buitenwanden bereikbaar zijn voor de brandweer. Dit resulteert in het aanleggen van bijkomende erfverharding rond het gebouw. Indien je de loods nog groter wenst te bouwen, dan zal je bijkomende investeringen moeten doen. Je kan kiezen

uit brandwerende structurelementen, het plaatsen van een sprinklerinstallatie of de constructie zodanig aanpassen dat er verschillende compartimenten gevormd worden. Als er verschillende compartimenten aanwezig zijn in de loods met een klasse c, dan moet je compartimentswand met een REI 120 voorzien, wat neerkomt op een grote investering.

In de praktijk

Aangezien zowel bestaande gebouwen of een gebouw van je buurman een invloed kunnen hebben op de te nemen maatregelen moet ieder bouwproject getoetst worden aan de geldende voorwaarden. Per categorie overlopen we kort de belangrijkste aandachtspunten en maatregelen.

Algemeen Voor alle bouwprojecten moeten we rekening houden met de volgende zaken. Voor alle constructies die aangebouwd worden, moet nagegaan worden of de totale grootte van het compartiment niet overschreden wordt. Het bestaande gebouw wordt in deze situ-

Tabel 1 Indicatieve brandbelasting per type constructie

Sector	Type constructie	Materialen met grote impact op de brandbelasting	Indicatieve brandbelasting
Rundveehouderij	Ingestrooide stallen	Stromest	Klasse C
	Ligboxenstallen	Ligboxmatrassen, aanwezige strohokken	Klasse A (zonder stroboxen, of zonder stalmatrassen) Klasse B (in andere gevallen)
Varkenshouderij	Biggenstal/kraamhokken	Kunststofroosters Kunststof afscheidingen/wanden Isolatie vals plafond (bij plafond- of combiventilatie)	Klasse A of klasse B
Pluimveehouderij	Slachtkuikens/leghennen	Mestbanden, strooisel	Klasse B of C
Tuinbouw	Serres	Plastiek, planten	Klasse A
	Loods	Verpakkingsmateriaal/paloxen	Klasse C
Akkerbouw	Loods	Tractoren, opslag stro, ...	Klasse C



de helft van de buitenwanden bereikbaar zijn; bij gebouwen waarvan de oppervlakte groter is dan 5000 m² moeten alle buitenwanden bereikbaar zijn.

Rundvee In de meeste situaties zal een rundveestal ingedeeld worden in een klasse B of C als er strohokken of stalmatrassen aanwezig zijn. Dit impliceert dat er een automatische branddetectie-installatie moet worden voorzien – zoals bijvoorbeeld een rookmelder – alsook een rook- en warmteafvoerinstallatie. Een open nok en de lichtdoorlatende platen in het dak kunnen in rundveestallen dienst doen als rook- en warmteafvoer. Strozolders worden gezien als tussenvloeren. Het gevolg hiervan is dat de compartimentsgrootte

automatische branddetectie en een rook- en warmteafvoer voorzien. De rook- en warmteafvoer kan het eenvoudigst uitgevoerd worden met een open nok of door het plaatsen van lichtstroken in het dak. Voor andere functies, zoals huisvesting van seizoensarbeiders, winkelruimte, refeter en kantooruimte in de loods moet een andere wetgeving (namelijk bijlage 2) worden toegepast. In functie van deze oppervlakte zal je verschillende maatregelen moeten nemen en kan het zelfs zijn dat je de indeling zal moeten wijzigen.

Varkens De brandbelasting in de varkensstallen wordt voornamelijk bepaald door het gebruik van kunststof en isolatie. Kraamstallen en biggenbatterijen vor-

belangrijk bij agrarische bouwplannen

atie meegerekend in de totale oppervlakte van het compartiment. Tussenvloeren in de stal zorgen ervoor dat de vermelde maximale oppervlaktes uit tabel 2 nog verder gereduceerd worden. Als er 1 tussenvloer aanwezig is, dan wordt de maximale oppervlakte met 25 % verminderd. Het aantal nooduitgangen is in functie van het aantal mensen in de gebouwen. Daarenboven mag de maximale afstand tot de nooduitgang nooit meer dan 60 m zijn, of 40 m in vogelvlucht. Schuif- of sectionaalpoorten ziet men niet als nooduitgangen, zodat er in sommige poorten een draaideur moet voorzien worden. De afstanden tot andere gebouwen of tot de perceelsgrens is afhankelijk van het aantal



FOTO: KATHRIN BOUSSERY

Tabel 2 Overzichtstabel van de type-oplossingen

Klasse	Brand-belasting (MJ/m ²)	Structurele elementen ¹		Totaal toelaatbare oppervlakte (m ²)		Compartiments-wand	Actieve maatregelen		
		Type I	Type II	R15	R 30 of meer		Detectie	RWA	Sprinkler
Productie (of gemengd)	A ≤ 350	R 60	Equivalente tijdsduur R15/R30	25.000	25.000	EI 60	Handmatig S ≤ 2000 m ²	Niet S ≤ 10.000 m ²	Niet verplicht
	B 350 - 900	R 120		5.000 (8.000) ²	10.000	EI 120	Verplicht	Niet S ≤ 500 m ²	Niet verplicht
	C > 900	R 120		2.000 (3.200) ²	5.000	EI 120	Verplicht	Verplicht	Niet verplicht
Opslag	C > 900	R 120		5.000 (8.000) ²	5.000 (8.000)	EI 120	Verplicht	Verplicht	Niet verplicht

¹ Brandweerstand van tussenvloeren en hun draagstructuur is ten minste gelijk aan R30

² Maximale oppervlakte indien voldaan aan de eisen van verbeterde bereikbaarheid

openingen in de gevels, de hoogte en de breedte van de gevel. Indien de afstand tot bestaande gebouwen te klein is, dan wordt dat bestaande gebouw meegerekend in de compartimentsgrootte. Aangezien de agrarische constructies te sterk afwijken van de voorgestelde type-oplossingen in de wetgeving, moet dit voor elk project gedetailleerd nagerekend worden en kunnen we niet terugvallen op de afstandsregels uit de wetgeving. Bij gebouwen met een oppervlakte groter dan 2500 m² moet

van de stal dan beperkt wordt tot 1500 m² en dat de vloer en de draagstructuur een R30 moet hebben. De enige uitweg is de strozolder te voorzien van een open vloer met 25% gelijkmatig verdeelde openingen, zodat deze niet meegerekend wordt als tussenvloer.

Loodsen In het algemeen wordt aangenomen dat een loods onder klasse C valt, aangezien je in een loods gemakkelijk andere producten (met een hogere brandlast) kan opslaan. In de loods moet je een

men dan ook het grootste aandachtspunt en moeten telkens nagerekend worden. Zeker in combinatie met een geïsoleerd vals plafond (plafond- of combiventilatie) zal er gepuzzeld moeten worden. Toch streef je er best naar dat de stal niet in een klasse B wordt ingedeeld, zodat je geen rook- en warmteafvoerinstallatie moet plaatsen. Technisch is het niet haalbaar om elk compartiment een rook- en warmteafvoerinstallatie te voorzien. Voor stallen in klasse A, die kleiner of gelijk aan

2000 m² zijn, kan een handmatige brandmelder volstaan. Bij grotere stallen wordt een automatische brandmelder voorzien, vaak in combinatie met het ventilatiesysteem in de stal.

Pluimvee In de pluimveestallen wordt de brandlast voornamelijk bepaald door de aanwezige mest in de stal, aanwezige mestbanden en het kunststofgebruik. De pluimveestallen worden dan ook vaak ingedeeld in een klasse B. Naast de automatische brandmelders moet je dan ook een rook- en warmteafvoer voorzien. Om hieraan te voldoen kan men een automatisch afsluitbare nok voorzien op de stal. Bij etagestallen duiken er heel wat problemen op in verband met de compartimentsgrootte, de tussenvloer en de rook- en warmteafvoer. Voor dergelijke projecten moet je een afwijkingsdossier aanvragen, aangezien het praktisch niet haalbaar is om de stal uit te voeren volgens de geldende voorwaarden.

Serres In serres is de brandlast vaak aan de lage kant en kan deze ingedeeld worden in klasse A. Toch zouden er bij de serres heel wat aanpassingen moeten uitgevoerd worden. Bij serres groter dan 25.000 m³ moet je een sprinklerinstallatie voorzien en de maximale breedte van de serre mag slechts 80 m bedragen. Daarnaast moet er ook gelet worden op inpak- of opslagruimten in de serres die ingedeeld worden als een klasse C. Dit resulteert in het plaatsen van compartimentswanden tussen deze ruimten. Aangezien de toepassing van de wetgeving praktisch niet altijd mogelijk is, moet je voor deze dossiers ook een afwijkingsdossier indienen.

Besluit

De wetgeving inzake brandveiligheid heeft een niet onbelangrijke invloed op de bouw en inrichting van agrarische constructies. Aangezien de agrarische constructies niet altijd binnen de voorgestelde type-oplossingen van de wetgeving vallen, zijn soms bijkomende motivaties en berekeningen nodig om hetzelfde brandveiligheidsniveau aan te tonen aan de bevoegde brandweerdiensten.

Toch zijn er nog heel wat situaties waar de wetgeving praktisch en economisch niet haalbaar is. Voorbeelden hiervan zijn etagestallen, serres en sommige varkensstallen. In deze situaties moet je een dossier voor afwijking aanvragen bij de Commissie van Binnenlandse Zaken. Bij vragen rond deze wetgeving of voor de opmaak van een afwijkingsdossier kan je altijd beroep doen op de technologische bouwadviseurs van SBB. ■

• mechanisatie •



FOTO: MARTEN HUYBRECHTS



FOTO: MARTEN HUYBRECHTS



FOTO: MARTEN HUYBRECHTS